

ΕΤΟΣ 73ον

20 Ιουλίου 2025

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 29 (3764)

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΟΥ ΟΡΚΟΥ

Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦ ὄρκου, παρατηροῦνται δύο τάσεις στὴν Ἀγία Γραφή. Στὴν Παλαιά Διαθήκη, στὴν ἐποχὴ δηλαδὴ ποὺ ὁ κόσμος δέν εἶχε εὐλογηθεῖ μέ τὴ χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὁ ὄρκος ἦταν ἀποδεκτός, ἐξ αἰτίας τῆς δυσπιστίας τῶν ἀνθρώπων. Αὐτὴ τὴν ἀλήθεια χρησιμοποιοῖ καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὅταν, γιὰ νὰ διαλύσει τὴ δυσπιστία τῶν Ἑβραίων κατὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐπικαλεῖται τὸν ὄρκο ποὺ ἔδωσε ὁ Θεὸς στὸν γενάρχη Ἀβραάμ. Ἀντιθέτως, στὴν Καινὴ Διαθήκη, ὅπου κυριαρχεῖ τὸ πνεῦμα τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου, ἡ ἀποφυγὴ τοῦ ὄρκου συστήνεται ρητὰ καὶ κατηγορηματικά. Ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς εἶναι σαφὴς ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ: «Ἐγὼ σᾶς λέγω νὰ μὴν ὀρκίζεσθε καθόλου καὶ νὰ εἶναι ὁ λόγος σας ἓνα ξεκάθαρο “ναί” ἢ ἓνα ξεκάθαρο “ὄχι”» (Ματθ. 5,34.37). Ὁ δὲ ἀδελφόθεος Ἰάκωβος ἐπιτακτικὰ προτρέπει τοὺς χριστιανούς, στό Ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα, ποὺ ἀκούσαμε σήμερα: «Πρὸ πάντων, ἀδελφοί μου, μὴν ὀρκίζεσθε οὔτε στὸν οὐρανὸ, οὔτε στὴ γῇ, οὔτε σὲ ὅτιδήποτε ἄλλο» (Ἰακ. 5,12).

Στὴν ἐποχὴ μας ἀναπτύσσεται, συχνά, μεγάλη συζήτηση περὶ τοῦ ὄρκου, σχετικὰ μέ τὴ σκοπιμότητά του καὶ τὸ ἐνδεχόμενο κατάργησής του ἀπὸ τὴ δικαστικὴ πρακτικὴ, καθὼς καὶ ἀπὸ δημόσιες ἐκδηλώσεις καὶ τελετές. Ἄν ἡ «φιλολογία» περὶ τῆς κατάργησής του βασίζεται σὲ καθαρὲς σκέψεις καὶ εἰλικρινεῖς προθέσεις, μέ σκοπὸ τὴν ἀποκάθαρση τῆς δημόσιας ζωῆς ἀπὸ τὸν κίνδυνο τῆς ἐπιπορκίας καὶ τοῦ διασυρμοῦ τῆς ἀνθρώπινης τιμῆς, ἔχει καλῶς. Ἄν, ὅμως, ἡ ὅλη συζήτηση γίνεται γιὰ νὰ ἀνοίξει περαιτέρω ἡ συζήτηση τῆς συστηματικῆς ἐπιχειρούμενης ἀποϊεροποίησης καὶ ἀποχριστιανοποίησης τῆς κοινωνίας, τότε ἔχει πονηρὸ ὑπόβαθρο.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Ιακ. ε' 10-20)

Υπόδειγμά μας οι Προφήτες

Αδελφοί, υπόδειγμα λάβετε, τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς μακροθυμίας τούτος προφήτας, οἱ ἐλάλησαν τῷ ὀνόματι Κυρίου. Ἴδου μακαρίζομεν τοὺς ὑπομένοντας· τὴν ὑπομονὴν Ἰὼβ ἠκούσατε, καὶ τὸ τέλος Κυρίου εἶδετε, ὅτι πολὺσπλαγχνός ἐστὶν ὁ Κύριος καὶ οἰκτίρμων. Πρὸ πάντων δέ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύετε μήτε τὸν οὐρανὸν μήτε τὴν γῆν μήτε ἄλλον τινὰ ὄρκον· ἦτω δὲ ὑμῶν τὸ ναὶ ναί, καὶ τὸ οὐ οὐ, ἵνα μὴ εἰς ὑπόκρισιν πέσητε. Κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν; Προσευχέσθω· εὐθυμεῖ τις; Ψαλλέτω. Ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; Προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτὸν ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου· Καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα, καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ Κύριος· καὶ ἁμαρτίας ἢ πεπονηκώς, ἀφεθήσεται αὐτῷ. Ἐξομολογεῖσθε ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα, καὶ εὐχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῇτε· πολὺ ἰσχύει δέσσις δικαίου ἐνεργουμένη. Ἥλιος ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν, καὶ προσευχῇ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι, καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ· Καὶ πάλιν προσηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ὑετὸν ἔδωκε καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησε τὸν καρπὸν αὐτῆς. Ἀδελφοί, ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτόν, γινωσκέτω ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ σώσει ψυχὴν ἐκ θανάτου καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν.

Οἱ θέσεις τῶν Πατέρων

Καταθέτουμε ἀκολούθως τὴν ἄποψη τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τῶν ἁγίων Πατέρων της, γιὰ τὸ ζήτημα τοῦ ὄρκου, ἐπιχειρώντας νὰ διαφωτίσουμε ἓνα θέμα τὸ ὁποῖο τείνει νὰ γίνῃ «ταμποῦ», λαμβάνοντας διαστάσεις τίς ὁποῖες δὲν ἔχει, τουλάχιστον στή μετὰ Χριστόν πραγματικότητα.

Ὁ ἱερός Χρυσόστομος χαρακτηρίζει τὸν ὄρκο «ψυχικὸ νόσημα» καὶ «φοβερότατο ἁμάρτημα», ἐνῶ σέ ἄλλο σημεῖο γίνεται πρὸς σκληρὸς στίς ἐκφράσεις καὶ ἀποκαλυπτικός: «Φοβερό πρᾶγμα ὁ ὄρκος καὶ ἐπιβλαβές, ὀλέθριο φάρμακο, φοβερό δηλητήριο, σατανικὸ βέλος, ἰσχυρὴ παγίδα, βρόχος γύρω ἀπὸ τὸν λαιμό... Καὶ ὅταν τὸν τηροῦμε καὶ ὅταν τὸν παραβαίνουμε, τὸ ἴδιο ἁμαρτάνουμε». Ὁ Μέγας Βασίλειος προτείνει νὰ εὐρεθῇ ἄλλος τρόπος γιὰ νὰ γίνονται πιστευτές οἱ καταθέσεις τῶν μαρτύρων στὰ δικαστήρια, γιατί ὁ ὄρκος «προξενεῖ θάνατο στίς ἀνθρώπινες ψυχές, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ποὺ ὀρκίζεται πολλές φορές προβαίνει στὴν ἐπιπορκία. Διὰ τοῦτο, ἐπιβάλλεται ἡ διακοπὴ τοῦ ὄρκου...». Ἀπὸ τὴν πλευρὰ του, ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος στηλιτεύει τὴν κακὴ συνήθεια τοῦ ὄρκου λέγοντας: «Πολὺ μεγάλο κακὸ νὰ δίνεις καὶ νὰ παίρνεις ὄρκους, διότι καὶ μέ τὰ δύο μπορεῖ νὰ γίνεις ἔνοχος τιμωρίας».

Μετάφραση τῆς Ἀποστολικῆς περικοπῆς

Ἀδελφοί μου, πάρετε ὡς παράδειγμα κακοπάδειας καί ὑπομονῆς τούς προφῆτες, οἱ ὅποιοι κήρυξαν στό ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Μακαρίζουμε ὅσους ἔχουν ὑπομονή. Ἀκούσατε γιά τήν ὑπομονή τοῦ Ἰώβ καί ξέρετε τό τέλος πού τοῦ ἐπεφύλαξε ὁ Θεός. Γιατί ὁ Θεός εἶναι πολυεύσπλαχνος καί ἐλεήμονας. Πρό πάντων, ἀδελφοί μου, νά μήν ὀρκίζεστε, οὔτε στόν οὐρανό οὔτε στή γῆ οὔτε μέ κανέναν ἄλλο ὄρκο, καί νά εἶναι τό δικό σας «ναί» πραγματικό «ναί» καί τό δικό σας «ὄχι» πραγματικό «ὄχι», γιά νά μήν κατακριθεῖτε. Ἄν κάποιος κακοπαθεῖ, νά προσεύχεται. Ἄν εἶναι χαρούμενος, ἅς ψάλλει. Ἄν κάποιος ἀπό σᾶς εἶναι ἄρρωστος, νά προσκαλέσει τούς πρεσβύτερους τῆς ἐκκλησίας νά προσευχηθοῦν γι' αὐτόν καί νά τόν ἀλείψουν μέ λάδι στό ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Καί ἡ προσευχή πού γίνεται μέ πίστη θά σώσει τόν ἄρρωστο καί θά τόν θεραπεύσει ὁ Θεός, καί ἄν ἔχει διαπράξει ἁμαρτίες θά τοῦ συγχωρεθοῦν. Νά ἐξομολογεῖστε τίς ἁμαρτίες σας ὁ ἕνας στόν ἄλλον καί νά προσεύχετε ὁ ἕνας γιά τόν ἄλλον, γιά νά θεραπευθεῖτε. Ἡ προσευχή τοῦ δικαίου ἀνθρώπου ἔχει μεγάλη δύναμη καί ἀποτελεσματικότητα. Ὁ προφήτης Ἠλίας ἦταν ἀνθρώπος μέ ἀδυναμίες σάν καί ἐμᾶς καί προσευχήθηκε θερμά νά μή βρέξει καί δέν ἔβρεξε στή γῆ ἐπί τρία χρόνια καί ἕξι μῆνες. Καί προσευχήθηκε πάλι καί ὁ οὐρανός ἔδωσε βροχή στή γῆ καί ἡ γῆ βλάστησε τόν καρπό της. Ἀδελφοί, ἄν κάποιος ἀπό σᾶς πλανηθεῖ ἀπό τήν ἀλήθεια καί κάποιος ἄλλος τόν ἐπαναφέρει σ' αὐτήν, νά ξέρει ὅτι ἐκεῖνος ὁ ὅποιος ἐπανεφέρε ἕναν ἁμαρτωλό ἀπό τόν δρόμο τῆς πλάνης του, θά σώσει μιά ψυχή ἀπό τόν θάνατο καί θά καλύψει πληθός ἁμαρτιῶν.

(Ἀπό τή νέα ἔκδοση: Ἡ Καινή Διαθήκη, τό πρωτότυπο κείμενο μέ νεοελληνική ἀπόδοση τοῦ ὁμοτ. καθηγ. Χρ. Βούλγαρη, ἔκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ)

Φιλαλήθεια καί δικαιοσύνη

Ἀπό τά παραπάνω εὐκόλα συμπεραίνεται ὅτι ὁ ὄρκος δέν υἱοθετεῖται ἀπό τήν Ἐκκλησία καί τή διδασκαλία της, ἀλλά εἶναι καρπός τῆς δυσπιστίας καί τῆς καχυποψίας πού χαρακτηρίζουν τίς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων ὅλες τίς ἐποχές. Στήν ἐποχή μας, κυρίως, τό φαινόμενο αὐτό ἔχει πάρει ὀξεῖες διαστάσεις καθότι ἡ ἐμπιστοσύνη, ἡ φιλαλήθεια, ἡ ἀγάπη εἶναι εἶδη πολυτελείας στίς διαπροσωπικές σχέσεις. Ἡ εἰκόνα αὐτή κάθε ἄλλο παρά τιμητική εἶναι γιά τό ἀνθρώπινο πρόσωπο, πού εἶναι πλασμένο κατ' εἰκόνα Θεοῦ, εἰκόνα πού προσέλαβε ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἡ προσωποποίηση τῆς ἀλήθειας καί τῆς δικαιοσύνης.

Γι' αὐτό, νά ἀποφεύγουμε τόν πειρασμό τοῦ ὄρκου στίς σχέσεις μέ τούς συνανθρώπους μας, ἀγωνιζόμενοι νά τίς κτίζουμε σέ σταθερές βάσεις εὐλικρίνειας καί ἀλήθειας, πού πρέπει νά θεμελιώνουν τήν προσωπική μας ζωή. Κι ὅταν βρεθοῦμε στήν ἀνάγκη νά ὀρκιστοῦμε, ὑπακούον-

20 Ιουλίου 2025: ΚΥΡΙΑΚΗ ΣΤ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ

† Ἡλίου προφήτου τοῦ Θεσβίτου (940 π.Χ.).

Ἦχος: πλ. α' – Ἑωθινόν: ΣΤ' – Ἀπόστολος: Ἰακ. ε' 10-20 – Εὐαγγέλιον: Ματθ. θ' 1-8.

Ἡ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 27 Ιουλίου, Ζ' Ματθαίου.

Απόστολος: Β' Τιμ. β' 1-10 – Εὐαγγέλιον: Ματθ. θ' 27-35.

τας στό γράμμα τοῦ νόμου, νά ἐπιδιώκουμε, μέ παρρησία, ἀλλά καί διάκριση ἔναντι τῶν Πολιτειακῶν Ἀρχῶν, τήν ἀποφυγή του, διαβεβαιώνοντας στήν προσωπική μας τιμή καί ἀξιοπρέπεια, ἕως ὅτου ἡ Πολιτεία καταργήσει τό ἀναποτελεσματικό αὐτό, τελικά, μέτρο, τό ὁποῖο ἀναγκάζει τοὺς τίμιους ἀνθρώπους νά παραβιάζουν τήν ἐντολή τοῦ Θεοῦ καί ἐνθαρρύνει τοὺς ἀσυνείδητους νά τό χρησιμοποιοῦν γιά νά ἐπιτυχᾶν τὰ ἀνομολόγητα καί ἄνομα σχέδιά τους. Ἀμήν!

Ἀρχιμ. Ἐ. Οἰκ.

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ Δ. ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ ΨΗΦΙΔΩΤΟΥ ΣΤΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

Τά ἀνά τήν οἰκουμένη ἐντοίχια χριστιανικά ψηφιδωτά
καί οἱ ναοί πού τά ἀποθησαυρίζουν
(Α' ἐκδ., σχῆμα 24x28 ἐκατ., σελ. 720)

Ἕνα μνημειῶδες ἔργο, ἓνα μοναδικό πανόραμα τῆς τέχνης τοῦ ψηφιδωτοῦ, ὅπως αὐτή ἐνυλώνεται καί ἀποθησαυρίζεται στά ἀνά τόν κόσμον χριστιανικά μνημεῖα. Ἡ ἱστορία τῆς χριστιανικῆς ψηφιδογραφίας καταγράφεται ἀνά περιόδους καί στή συνέχεια περιγράφονται ἀναλυτικά καί συστηματικά, μέ γλαφυρό τρόπο, τά σχετικά ἔργα τέχνης ἀνά τήν οἰκουμένη. Στό τέλος τῆς καλαίσθητης ἐκδόσης παρατίθενται γλωσσάρι ἀρχιτεκτονικῶν ὄρων, κατάλογος εἰκόνων καί σχημάτων, καθώς καί κατάλογος φωτογραφιῶν ἐπιμέτρου. Τόν συλλεκτικό τόμον προλογίζει ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος.

Παρακολουθήστε τό Πρόγραμμα τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (www.ecclesia.gr)

«ΦΩΝΗ ΚΥΠΡΙΟΥ», ἐβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθοδόξου πίστεως καί ζωῆς τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας» τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἰασίου 1, 115 21 Ἀθήνα. Ἐκδότης - Διευθυντής: Μητροπολίτης Φαναρίου Ἀγαθάγγελος. Σύνταξη, τηλ. 210.7272.331. Διεκπεραίωση, τηλ. 210.7272.388. Ὑπό τῶν ἱερῶν ναῶν διανέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΠΡΙΟΥ» σ' ὅλο τόν κόσμον μέσω Διαδικτύου: www.apostoliki-diakonia.gr